

37. DOKLADNI LIST

k 41. listu Novic. 1849.

Kdor želi, kako oznanilo v dokladni list natisniti in Novicam perdjati, plača za vsako verstico z navadnimi srednjimi čerkami 4 kr., če oznanilo le enkrat natisniti da; dvakrat 5 kr. trikrat pa 6 kr. J. Blaznik.

Oznanila c. k. deželni poveljarstva.

Št. 16408. **R a z g l a s** (178.) (2)

c. k. ilirskiga poveljarstva.

Njih c. k. Veličastvo so po enoglasnim nasvetovanju ministrov vunanjih in notranjih zadev in pravstva s previsocim sklepom od 26. maliga serpana t. l. blagovoljno privolili, de imajo Černogorci pri dedšinah, ktere imajo cesarske gosposke obravnati, če sprotne pripise zastran enaciga ravnanja z avstrijskimi deržavljanji prinesejo, kadar se njih dedšine v Černi gori razsojujejo, po pravilu vzajemnosti in z nanašenjem tega vkaza na že razpečatene dedšine, ktere pa še niso izročene, v stanu, dedi (erbi) biti, tode samo takó, kakor previsoki sklepi od 20. roznika 1825 in 11. kozoperska 1845 zapovejo, namreč, de se ta dobrota na vgodnost, grunt in zemljo na avstrijskim svetu posestovati, nima razprostréti, ampak de imajo denarji za posestvo, ki se v obroku ali brištu enkrat za veselej postavljenim prodá, kakor dedšina veljati, ki se ima Černogorcu kakor dedu ali sodedu odrajtati.

Ta privisoki sklep se da po vkazu ministerstva notranjih oprav od 18. veliciga serpana 1849 št. 16898 s tém sploh na znanje.

V Ljubljani 29. veliciga serpana 1849.

Leopold grof Welsersheimb,
deželni poveljar.

Št. 18027. **R a z g l a s** (179.) (2)

c. k. ilirskiga poveljarstva. — Prepoved, denar iz cesarskih dežel voziti, se preklicé.

Ministri so, prevdarši sadanje razmére, sklenili, prepoved cesarske zlate in sreberne denarje iz cesarstva voziti, ktero je denarstvinu ministerstvo z vkazi od 2. in 4. maliga travna 19. roznika in 23. maliga serpana 1848 dalo, na vsih mejah cesarstva z 18. dnévam kimovca tega leta ob veljavnost djati.

Ta naprava se da po vkazu denarstviniga ministerstva od 11. kimovca t. l. št. 9952, z ozéram na poveljarstvinu razglasa od 26. roznika in 29. mal. serpana 1848 št. 14720 in 17570, na znanje.

V Ljubljani 18. kimovca 1849.

Leopold grof Welsersheimb,
deželni poveljar.

Št. 18150. **R a z g l a s** (181.) (2)

Zastran Dunajskih somnjev.

Visoko ministerstvo za kupčijstvo, obertništvo in javne déla je z ukazom od 12. kimovca t. l. št. 6383 naznanilo, de bota dosadanja dva dunajska somnja, „Jubilate“ in „somenj ob vsih svetih“ imenovana, prihodnjič „pomladanski“ in „jesénski“ somenj se imenovala, in de bo prvi v pondeljek 14. dni po veliki noči — in drugi 15. kozoperska vsako leto se začél, štirinajst dni zaporedama terpel in de so pri vsakim razun tega še 3 dnévi za izkladanje in nakladanje blagá in reči odločeni, ki pridejo na prodaj.

Somnjiše bo za zdaj na planjavi na desni strani pred šótnimi vratmi proti novim vratam.

Kar dosadanji z iménam Šent-Margaretni znani somenj utiče, ostane razun prikrajšanja do 14 dni vse pri starim.

To se sploh na znanje da.

V Ljubljani 20. kimovca 1849.

Leopold grof Welsersheimb,
deželni poveljar.

Št. 16494. **R a z g l a s** (173.) (2)

c. k. ilirskiga poveljarstva. — Nove naprave zastran kovaštva.

Ker je za krajnsko kronovino v Ljubljani javna učilnica za živinsko zdravništvo in podkovaštvo napravljena bila, na kateri se uk zastónj in v domačim jeziku deli in ktere prvi tečaj se o vsih svetih 1849 začne in v velikim serpanu 1850 končá, se glede potrebnosti, de se prihodnjič tisti, kteri hočejo kovaštvo iméti, tudi v gori imenovani učilnici izučé, postava da, de se od 1. maliga serpana 1851, kakor od časa, ko mora drugi tečaj učilnice v Ljubljani že dokončan biti, v krajnski kronovini nikomur ne sme pripustiti, kovaštvo začéti, kteri se ne more s pričevanjskimi listi (cajgnisi) izkazati, de je pollétni tečaj na Ljubljanski ali pa na kateri drugi javni učilnici dobro izdélal, ktera ima pravico, take pričevanjske liste dajati.

Tistih, kteri imajo zdaj že pravico za kovaštvo ali jo pred 1. maliga serpana 1851 dobé, ta naprava ne zadene, pa vunder nej se v sicer enacih razmérih tudi že zdaj na take, kteri si kovaške pravice išejo, poséбно gléda, kteri se zamorejo izkazati, de so se živinskiga zdravništva in podkovstva naučili.

To se da po sklepu visociga ministerstva za kupčijstvo in obertnijstvo od 14. veliciga serpana t. l. št. 5857 na znanje.

V Ljubljani 25. veliciga serpane 1849.

Leopold grof Welsersheimb,
deželni poveljar.

Št. 15931. **R a z g l a s** (172.) (3)

c. k. ilirskiga poveljarstva. — Visoko c. k. ministerstvo za kupčijstvo, obertnijstvo in javne déla je opéraje se na §. 11 previsociga patenta od 4. sušca t. l. zavoljo vpeljanja občniga deržavniga zakonika po poméni z visokim c. k. ministerstvom pravstva sledéče vkazalo:

Perič. Dopisništvo c. k. vredniškiga opravilstva deržavniga in vladniga zakonika je „v zadevah deržavniga zakonika“ ne samo z vsimi c. k. gosposkami poštnjine prosto, ampak tudi z vedništvu in založniki raznih deželnih zakonikov, kakor tudi z podružnicami za oddajanja deržavniga zakonika, ktere so v raznih kronskih deželah zé napravljene ali se še napraviti imajo, in ktere bodo večidel kupčevavci z bukvami iméti.

Drugič. V ravno téh zadevah ni nič poštnjine dalje plačevati od dopisov c. k. dvorne in deržavne tiskarnice do ravno imenovanih gosposk, izdajavstev novin in podružnic za oddajstvo deržavniga zakonika. Vsaki v 1 in 2 imenovanih dopisov mora iméti na napisu besede: „in

Angelegenheiten des Reichsgesetzblattes“ zapisane.

Trétič. Razpošiljanje deržavniga zakonika, kakor tudi deželnih in vladnih zakonikov iz Dunaja do vsih gospodov deželnih poglavarjev in podružnic, in od gospodov deželnih poglavarjev do raznih c. k. gospòsk v kronskih deželah, kakor tudi do srenj, kolikor je za srenje c. k. vožna pošta mogóča, se ima tudi pri vožni pošti brez poštjine goditi; vselej se morajo pa na napis beséde: „Reichsgesetzblätter“ ali „Landesregierungsbblatt“ („Deržavni zakonik“ ali deželni vladni zakonik“) postaviti.

To se da po vkazu visociga ministerstva notranjih opráv od 7. veliciga serpana t. l. št. 5866 na znanje, de se vsak potém ravnati vé.

V Ljubljani 3. kimovca 1849.

Leopold grof Welsersheimb,
deželni poglavar.

(169.)

(3)

Mi Franc Jožef prvi,
po milosti božji Cesar Avstrijski, kralj Ogerski in Česki, kralj Lombarški in Beneški, Dalmatinski, Horvaški, Slavonski, Galicije, Lodomerije in Ilirije, nadvojvoda Avstrijski; veliki vojvoda Krakovski; vojvoda Lotrinški, Solnograški, Stajarski, Koroški, Krajnski, Boko-
vinški. Zgornje in Dolnje Šlezije, veliki knez Erdeljski, mejni grof Marski, pokneženi grof Habsburški in Tiroljski
i. t. d. i. t. d.

Premislivši, da v postavi od 7. kimovca 1848 izrečeno odbremenjenje zemlje, kakor tudi mnogoteri drugi pogledi na deržavo v red devanje dozdnajnih razmer, kar rabo pravice zverskiga lova vtiče, za silno potrebo storijo, smo na svet Našiga ministerstva sklenili čez to sledeče odločbe izdati; in za tiste kronovine, za ktere se je postava od 7. kimovca 1848 razglasila, to le zapovemo:

§. 1.

Pravica zverskiga lova na tuji zemlji je odpravljena.

§. 2.

Odškodovanje za odvzeto pravico zverskiga lova se mora v prid tistiga, ki jo je imel, le v takih primerlejih dati, za ktere se dokaže, da se rečena pravica na povračivno, z lastnikom z njo obteženiga zemljiša storjeno, pogodbo opira.

Kako se odkupljenje v takih primerlejih ravnati mora, bode po deželnih komisijah odločeno, ki bodo za ispeljavo postave od 7. kimovca 1848 postavljene.

§. 3.

Tlaka za zverski lov in druge odrajtvila za namene zverskiga lova so odvzete brez povračila.

§. 4.

Pravica zverskiga lova v ograjenih zverinj-
kih se, kakor je dozdnaj komu šla, še dalej prihrani, bodi da v ograjeni lovski okrajini ležeče zemljiša so tistiga, ki je lastnik zverskiga lova, bodi da so tretje osebe.

§. 5.

Vsakimu, kdor naj manje dve sto oralov zem-

ljiša v enim kosu posedova, je na tem njegovim zemljišu raba zverskiga lova dopušena.

§. 6.

Na vseh družih v 4. in 5. §. ne izvzetih, med mejami srenje ležečih zemljiših se, od kadar ta patent moč zadobi, zverski lov tisti srenji, ki se je tiče, izroči.

§. 7.

Srenja je dolžna, nji izročeni zverski lov, ali nerazdeljen v najem dati, ali ga po kakemu v ti reči skušanemu in nalaš postavljenemu človeku (lovniku) rabiti.

§. 8.

Kar srenji izročeni zverski lov vsako leto na čisto prinese, se mora na koncu skerbniškiga ali najemniga leta med vse lastnike tistih med mejami srenje ležečih zemljiš, na kterih srenja zverski lov rabi, po velikosti zemljiš razdeliti.

§. 9.

Vsaka srenja je pod kaznjo od 10 do 200 goldinarjev sreberniga denarja odgovorna, de se nji izročeni zverski lov drugači, kakor je v 7. §. odločeno, ne porabi.

Oskerbniške oblasti morajo čuvati, da se ta predpis ispolni.

§. 10.

Pregreški in tatvine nad zverino, stori jih ali kaki ud srenje ali ptujec, se morajo po obstoječih kazenskih postavah kazniti.

§. 11.

Posameznim posestnikom zemljiš je pravica odškodovanja za kvare, ki se jim od zveri ali po zverskim lovu dogodi, kakor tudi, kar je storiti treba, da ta pravica obvelja, po obstoječih predpisih proti tistim posameznim ali obupnim osobam prihranjeno, ktere po tem patentu so k rabi zverskiga lova poklicane.

§. 12.

Obstoječi predpisi, zadevajoči lovsko policijo, bodo v tem, v čemur pričajoči patent jim ni nasproti, še dalej veljali, in oblastem se ojstra dolžnost naloži, jih natanjko ispeljevati.

§. 13.

Najemne pogodbe čez zverski lov, ktere se odločbam tega patenta ne priležejo, od v 14. §. odločene dobe, ob moč pridejo.

Če se kake terjatve odškodovanja iz takih pogodeb namerijo, se morajo na poti pravde razsoditi.

§. 14.

Ta patent od dneva razglašenja moč zadobi.

§. 15.

Ministrama notrajnih zadev in kmetijstva je naloženo, pričajoči patent ispeljati.

Dano v glavnim mestu Olomucu sedmi dan sušca jezero osem sto devet in štirideset.

Franc Jožef.

(L. S.)

*Schwarzenberg. Stadion. Krauss. Bach. Bruck.
Cordon. Thinnfeld. Kulmar.*

Št. 16107.

Razglas

(174.) (3)

c. k. ilirskiga poglavarstva.

Na mnogotere vprašanja da ministerstvo notranjih oprav po poméni s c. k. ministerstvom za kmetijstvo in gornijstvo sledeče razlaganje postave, ki je bila 7. sušca 1849 zastran lovstva dana:

1. Zemljištvo, kteriga posestnik ima po §. 5 imenovaniga patenta zastran lovstva pravico loviti,

ja celò, če se zemljiša, leže nej v eni ali v več mejašnih srenjah, med sabo tako eno družiga derže, de je mogoče iz eniga zemljiša na drugo priti, brez de bi bilo treba, čez ptuje posestvo hoditi; ceste, železnice in kar se k njim šteje, vode i. t. d. ne delé zemljiša in še otoki se imajo tako misliti, kakor de bi se bližnje suhe zemlje deržali.

2. Če so zemljiša, kterih gospodar zavoljo tega, ker 200 oralov ali johov na celim ne méríjo, nima pravice lova, od zemljiša, 200 ali še več oralov na celim veliciga popolnoma obdane, se posestniku večiga zemljiša, kteri ima pravico lova, pravica dá, lovstvo na obdanim svétu pred vsakim drugim od srenje, kteri to lovstvo gré, in sicer po ceni v razméri v najem vzeti, kakor je sicer za srenjsko lovstvo postavljena, ali pa v pomanjkanju take postavljene cene po drugi pravični ceni za delj časa. Ako posestnik večiga zemljiša lovstva (na manjšim) neče v najem vzéti, se odpové s tém pravici lovstva na svojim vlastnim in srenja ima pravico, na tém večim kakor na od njega obdanim zemljišu loviti.

3. Kakor imajo srenje dolžnost, lovstvo po v to najetih umnih ljudéh izgotovljati, imajo to dolžnost tudi tisti, kteri srenjsko lovstvo v najem vzamejo.

4. Med umnimi možmi se pa ne umijo samo izučeni in izprašani lovci; med njé se zamorejo po razsodbi sadanjih kresijskih in kantonskih gospósk tudi taki možje štéti, kteri se tudi kako drugače uséčno izkažejo, de se na lovstvo umijo, kolikor je treba.

5. Če se zastran izgotovljevanja lovstva v srenji prepír naredi, se ima lovstvo po javni (očitni) dražbi ali licitandi v najem dati.

6. Kazni v denarjih, ktere se imajo po lovstvinu postavi naložiti, pridejo v siromašnico zadéвне soséske.

V Ljubljani 17. veliciga serpana 1849.

Leopold grof Welsersheimb,
deželni poglavár.

Mnogoverstne oznanila.

(184.)

V F. Ks. Souvanovi štacuni

na velikim tergu v Ljubljani

so zraven mnogoverstniga štacunarskiga in Nirnberškiga blagá, ki se tukaj po stari navadi zmirej novo in po nizki ceni dobiva, — zraven papírja, perés in družiga pisarskiga orodja tudi na zbiranje na prodaj,

po posebno nizki ceni sv. podobice (pildki).

V zalogi jih je čez 150 tavžent; en zvezek s 100 podobicami veljá 5, 6, 7 do 12 krajcarjev. Posebno častitim duhovnim gospodam damo to obilno zalogo podobic na znanje. Tudi naročila po pismih iz daljnih krajev se prejemajo, in se bo vselej naročnikom po njih volji dobro vstréglo.

(183.)

Pri Eduardu Hohnu, bukvovézu in kupčevavcu s papirjem na starim tergu v Ljubljani, je ravno zdaj v starim pravopisu na svitlo prišlo:

Sédem postnih pridig od štéríh poslednjih rečí, ktere je pridigoval *P. Felician Rant*, guardian in fajmošter v Ljubljani per materi božji pred móstam, v létu 1829. — Drugi natis. V Ljubljani 1849. Natisnil Jožef Blaznik.

Zlo brane postne pridige kot pridigar povsod slovéčiga rajnciga P. Felician a na podam tukaj v drugim natisu Slovencam v roke. Mnogo popraševanje po njih me je spodbodlo, jih še enkrat natisniti dati, in to popraševanje po njih je ravno priča, de imajo pridige veliko ceno. Priporočim jih tadaj pobožnimu ljudstvu, posebno pa častitljivim duhovnam. — Cena bukev je, terdo vezane 15 kr.

(185.)

Nove Vertovcove bukve

pod nadpisam:

Shodni Ogovori

Spisal in izustil

Matija Vertovec,

fajmošter v Št. Vidu nad Vipavo,

ki so ravno zdej v Ljubljani na svitlo prišle, se dobijo v Ljubljani pri g. Lerherju, v Celjovcu pri g. Leonu, v Celji pri g. Geigerju, v Marburgu pri g. Ferlincu, v Radgonu pri g. Waitcingerju, na Ptujim pri g. Spricaju, v Terstu pri g. Živicu, v Gorici pri g. Pater-nolitu v Gradcu pri g. Ferstlju, v Zagrebu pri g. Zupanu, po 40 krajc. srebra.

(186.)

V zalogi Jožefa Gejgerja v Celji

so prišle na svetlo in se tudi v Ljubljani v vsih bukvarnicah dobé naslednje dvoje bukve:

Navod v branje

za mladost nedelskih šól.

Četerti natis z novimi čerkami, terdo vezane, 80 strani debele, veljajo 7 krajc. — Tudi s starimi čerkami so na prodaj po 7 krajc.

Teh bukvic, za slovensko mladost, ki se brati učí, popolnoma pripravnih, nam ni treba, z veliko besedami priporočevati, ker je njih nar boljši hvale in njih nar boljši priporočilo to: de so že četerti natis v kratkim času doživéle, de jih je tedaj skušnja za šole in domačo vajo poterdila.

SVETI EVANGELJI

s molitvami ino branjam sa vse nédele, prasnike ino imenitnišhi godove zeliga léta, katerim so pridjani tudi *evangelji s molitvami ino branjam sa vse delavnike svetiga postniga zhasa, zel katekisem s prashanjam, zerkvene litanije s svojimi molitvami; dalej she sa poboshnost vřakimu po volji troje*

druge litanije, sv. krishov pot zhaštit-ljiviga P. Leonarda; navadne stare zerkvene pesmi s mnogimi novimi, ki se she sploh po Slovenskim pojó.

Drugi natis s starim čerkami.

- a) terdó svesane v papirju po 1 gld. — kr.
 b) s usnjatim herbtam in kraj-
 zi po 1 „ 15 „
 c) vse usnjate po 1 „ 40 „
 d) prasnizhno svésane v do-
 dro poslazhenim usnji in sla-
 tim obréskam po 3 „ — „

Tudi te molitevne bukve so si ob kratkim toliko prijatlov in prijatic pridobile, de je prvi natis kmalo pošel in de je bilo treba *drugi* natis napraviti, kteriga tukaj Slovencam in Slovenkam v lični podobi in po nar nižjši ceni podamo.

Dalaj se is téh bukev tudi posebej dobí:

- 1) Katekism 128 strani velik, terdó svésan po 15 kr.
- 2) Pesmi, tudi terdó svesane po 12 kr.
- 3) Molitve, po 8 kr.
- 4) Podobshina s širom okrajem po 7 kr.

(180.) (2)

Priporočilo koristnih bukev.

V založbi podpisaniga pred mostam so naslednje bukve na prodaj.

Molitve za duše v vicah, s pristavkam

mašnih in družih molitev.

Te bukve, od kterih sv. pismo v II. bukv. Mahab. 12, 46, to le govori: „Sveta in dobra misel je moliti za mertve, de bodo rešeni od svojih grehov“, so pisane tistim, kteri po svojih rajncih starših, bratih, sestrah, prijatlih, znancih i. t. d. milo žalujejo ter jim z molitevjo pomagati želijo. Torej se ravno zdajnimu času prilzejejo, kér bomo kmalo spomin vzih mertvih obhajali.

Cena téh bukev je:

nevezanih	— gold.	20 kr.
terdo vezanih	— „	26 „
z usnjatim herbtam	— „	30 „
vseh usnjatih	— „	38 „
s zlatim obrezkam	1 „	— „

Imenovane bukve se dobijo tudi pri sledečih gosp. bukvarjih: v Celji pri Gejgerji, v Marburgu pri Lejrerji, v Krajni pri Rešu, in v Novim mestu pri Wepusteku. —

Kdor jih 12 skupej vzame, dobí ene za nameček.

Matija Gerber,
bukvovez pred mostam Nr. 45.

(171.) **Zgubljen mož.** (3)

V sredo pred sv. Petram tega léta se je Martin Podrenk, kmet iz gornjih Tép v Polš-

nješki fari, 52 let star, v sami srajci, golih hlačah in s sterganim slamnikom od hiše podal in ni več domú prišel. Kdor kaj od njega vé, je lepó prošén, naj mi oznani.

Mica Podrenkova,
v zgornjih Tépah v Polšnješki fari v Mirniškim kantonu na Dolenskim

(176.) (3)

Nove bukve za slovenske šole:

Mali Blaže

v prvi šoli,

kakó se hitro brati uči.

Lepó zložene ino zalo natisnjene, 5 pol debele so na prodaj pri vodju Celjskih šol, v Ljubljani pa pri Leopoldu Kremžerju; veljajo terdovezane 10 krajc. srebra.

(153.) (3)

Dobro znana

Velika pratika

za léto 1850,

na svitlo dajana od c. k. kmetijske družbe v Ljubljani, je prišla ravno zdej pri meni na svitlo in se dobiva kakor druge léta na prodaj po 6 krajcarju.

Velika pratika obseže vse to, kar druge pratike — zraven tega pa še semnje na Krajskim, Koroškim, Goriškim, Primorskim in Reškim. Dalje zapopade kmetijske poduke za gospodarje in gospodinje, namreč: gnoj s perstjó zameitati, — kako sirovo maslo (puter) delati, — kaj je storiti, če se kravam po porodu posteljca v 24 urah ne iztrebi, — kako apno gasiti, de je bolji in de več zda. Zraven tega: kako pivca odvaditi žganje piti. Potem: mnogoverstne reči, ktere so sedanji čas tudi našim kmetam vediti potrebne: od novih gosposk, od soseskinih ali srenjskih naprav, od deželnih in državnih zborov i. t. d. Na dalje: od podružnic kmetijske družbe po deželi, — od kovaške in živinozdravilske šole v Ljubljani, — od kmetijskih šol po deželi, — od kolere kaj, — od goveje kuge kaj.

Menim, de mi pri obširnosti toliko lepih in potrebnih podukov ni treba letašnje pratike še posebno priporočevati.

Pri meni se tudi dobí

Nova pratika za léto 1850,

tudi od c. k. kmetijske družbe na svitlo dana pa le po 5 krajcarjev,

ktera obseže vse navadne reči, ktere v pratiko grejo z vganjkami vred; tode brez v veliki pratiki imenovanih podukov i. t. d.

Jožef Blaznik,
v Ljubljani na Bregu hišna št. 190